

Mestna občina Ljubljana
Zoran Janković, župan
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 007-8/2013-2
Datum: 4. 3. 2013

Republika Slovenija
Državni zbor
Gospod Janko Veber
Predsednik

Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE	
Prejeto: 07-03-2013	
Šifra:	004-03/13-5/10
Povezava:	
EPA:	981-VI EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Zadeva: **Mnenje Mestne občine Ljubljana k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah**

Zveza: Vaš dopis št. 004-03/13-0005/4 z dne 7. 2. 2013

Spoštovani,

na podlagi 94. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09 in 51/10) in 51. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12) vam v zvezi z vašim dopisom v nadaljevanju posredujemo mnenje Mestne občine Ljubljana k **predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (EPA 981-VI)** (v nadaljnjem besedilu: ZLV-J).

K 1. in 3. členu:

- Pogojevanje aktivne in pasivne volilne pravice s pogojem »poslovne sposobnosti« je neustavno, o čemer je že odločilo ustavno sodišče v letu 2003 z ustavno odločbo, v kateri je ugotavljalo, da gre za prekomeren zakonodajalčev poseg v volilno pravico. Volilno pravico namreč jemlje vsem, ki nimajo poslovne sposobnosti, ne da bi se pri tem ugotavljalo, ali in koliko poslovna nesposobnost vpliva na sposobnost izvajati volilno pravico. Menimo, da bi bilo potrebno vprašanje poslovne sposobnosti opredeliti po analogiji z drugim in tretjim odstavkom 7. člena Zakona o volitvah v državni zbor.
- Dodatni trije pogoji, ki so potrebni za izvajanje pasivne volilne pravice, so sicer možni, ni pa iz predloga sprememb razvidno, kakšna je predvidena implementacija določb v fazi kandidiranja in v fazi potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov. Ni namreč jasno, ali bodo dokazila izdajale pristojne institucije in kakšen rok veljavnosti bi lahko imela taka potrdila (o nekaznovanosti, vloženi pravnomočni obtožnici...), ali pa se bodo ta dejstva zgolj domnevala, o čemer bo kandidat npr. podal izjavo. V zvezi z institutom pravnomočne obtožnice je potrebno tudi ustrezno presoditi, kateri je enakovreden institut v drugih državah (za primere tujcev) in v članicah EU, zaradi pravilnega izvajanja tretjega in četrtega odstavka spremenjenega 5. člena. Prav tako bi bilo potrebno opredeliti, kdo bi bil dolžan te listine, ki izkazujejo izpolnjevanje pogojev, zagotoviti. Smiselna uporaba upravnega postopka, ki predvideva pridobivanje listin po uradni dolžnosti, je v primeru volilne zakonodaje zaradi kratkih rokov nemogoča, še posebej v primeru tujcev in državljanov EU, ki vključuje diplomatske poti. Smiselno enako je pri institutu posameznih kaznivih dejanj, kjer bo potrebno v posamičnih primerih presoјati vzporednice s slovenskim pravnim redom

(v predlogu sprememb zakona namreč obsodilna sodba in pravnomočna obtožnica nista omejeni na kazniva dejanja, storjena v Republiki Sloveniji).

- V tretji alineji drugega odstavka spremenjenega 5. člena je predvideno, da ima pravico biti voljen posameznik, v kolikor zoper njega ni vložena pravnomočna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja. Ugotavljamo, da je naveden pogoj težko izvedljiv v praksi in da odpira številna vprašanja, saj ni jasno, katera institucija bo izdajala navedena potrdila (sodišča, organ, pristojen za pravosodje....), ali bo predvidena državna centralna evidenca za evidentiranje pravnomočnih obtožnic, čas veljave omenjenih potrdil itd. Dejstvo namreč je, da za vse kandidate velja domneva nedolžnosti, čemur potrdilo o neobstoju pravnomočne obtožnice ne govori v prid. Naslednja problematična stvar pa je, kako omenjeno določbo uresničiti v praksi. Če upoštevamo pravila kazenskega postopka o krajevno pristojnem sodišču glede kaznivega dejanja, je temeljno pravilo, da je pristojno sodišče, na katerega območju je bilo kaznivo dejanje storjeno ali poskušeno, kar pa ni nujno tudi sodišče, na območju katerega ima kandidat stalno prebivališče. Ali to pomeni, da bi moral kandidat predložiti potrdila vseh okrajnih in okrožnih sodišč v državi?
- Prav tako ni jasna razmejitev med drugo in tretjo alinejo drugega odstavka spremenjenega 5. člena. Prvi stavek druge alineje namreč omogoča pasivno volilno pravico v primeru pravnomočne nepogojne obsodbe zopora v trajanju do treh mesecev, pri čemer ne loči med vrstami kaznivih dejanj in vrstami pregona. Obenem v nadaljevanju omogoča pasivno volilno pravico v primeru izrečene pogojne kazni zopora v trajanju do treh mesecev v primerih naklepnih kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti. Tretja alineja pa postavi strožji standard, in sicer pravnomočno obtožnico zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Pri tem prihaja do nerazumnega razlikovanja med pravnomočno obsojenim in tistim, zoper katerega je vložena šele pravnomočna obtožnica.

K 2. in 4. členu:

- Menimo, da je določilo nerazumno, saj sam potek časa od pravnomočne obtožnice, kljub njenemu nedvomnemu obstoju, ne more vzpostaviti domneve, da pravnomočne obtožnice ni. Po poteku treh let od pravnomočne obtožnice pa vse do pravnomočne sodbe namreč velja domneva pasivne volilne pravice. Menimo, da ta meja treh let neupravičeno diskriminira tiste kandidate, pri katerih je čas od pravnomočnosti obtožnice do meje 3 let krajši. Zaradi posega v volilno pravico, ki je ustavna kategorija, je potrebno pretehtati, ali je tak poseg sorazmeren namenu zakona, t.j. krepitvi integritete. Potrebno bi bilo analizirati pojem sojenja v razumnem roku z vidika povprečnega trajanja sodnih postopkov in sodb evropskega sodišča ter ugotoviti kakšen je razumen obseg posega v volilno pravico. Ni pa tudi jasna implementacija določila npr. v fazi kandidiranja t.j. ali bo potek časa evidentiran s potrdilom, da so potekla tri leta od pravnomočno vložene obtožnice, ali bo zadoščala zgolj izjava kandidata, ali bo potreben vpogled v pravnomočno obtožnico itd.

K 5. členu:

- Menimo, da se z navedenim členom uvaja neprava retroaktivnost, saj obstoječim članom občinskih svetov in županom, v nasprotju s pogoji, pod katerimi so bili izvoljeni, preneha mandat. S tem pride do posega do pridobljene pravice, kar je lahko protiustavno. Poleg tega tudi obrazložitev tega člena ne sledi besedilu predlaganega člena, saj je izpuščena druga alineja drugega odstavka spremenjenega 5. člena (1. člen predloga sprememb) ZLV.

S spoštovanjem,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

